

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Poslední rozloučení s kněžnou Marií Eleonorou Windischgrätz

Simona Rubášová

Hned na úvod je třeba říci, že autorka se rozhodla pro volbu skutečně zajímavého, neotřelého tématu, které není u bakalářských prací rozhodně standardní záležitostí. Lákavost její volby navíc podtrhuje příběh šlechtičny s nešťastným osudem, snad takřka dědičným, jelikož její matka rovněž zahynula tragicky, při požáru v Paříži. Ona tragédie se již stala ostatně předmětem monografického zpracování.

S. Rubášová v úvodu svého díla, ač zcela pomíjí metodologii, velmi kvalitně a s dobrým přehledem komentuje použitou literaturu a prameny. Musím ocenit její znalost i poměrně obtížně dostupných prací, včetně diplomových z jiných fakult, cizojazyčných knih, a pochopitelně především práci se soudobými prameny, buď tištěnými švabachem nebo psanými kurentem. Každopádně by zde ještě měly být zmíněny obecnější práce o šlechtě 19. století (např. R. Slabáková-Švaříčková, *Rodinné strategie šlechty*; aj.), které ale postrádám i v seznamu literatury. Následuje stručný nástin životních peripetií hlavní hrdinky bakalářské práce, v němž je kladen přirozeně důraz na události roku 1848 a kněžninu smrt. Vlastní jádro díla pak počíná převozem Eleonořiných ostatků, přičemž autorka se novátorsky snaží rekonstruovat trasu pohřebního průvodu z Prahy do Tachova. Obsáhle je rovněž líčen pohřeb kněžny v tachovském kostele sv. Václava, coby tehdejší windischgrätzské hrobce. Jde o velmi detailní popis, přínosný jak pro historii pohřebnictví, tak i coby příspěvek k historicko-sociálnímu výzkumu tehdejší společnosti. Dlouhé výčty zúčastněných osob tu nejsou samoúčelné, ani zbytečné. Pozornost S. Rubášové poté patří také přenesení kněžniných ostatků do krypty v Kladrubech, kterou její syn určil za novou rodovou hrobku a v níž těla Windischgrätzů spočívají dodnes.

Další zásadní částí bakalářské práce je rozbor závěti a rozdělení majetku zemřelé kněžny, z něhož šly nemalé částky na charitativní účely. Závět se v originále nedochovala, k dispozici jsou však její opisy. K analýze závěti nemám námitek, kapitolu o kněžnině dědictví nicméně shledávám příliš deskriptivní, faktograficky až přetíženou, tudíž málo čtivou. To snad ani nemá být tolik výtkou, jako poukaz na disproporci s předchozím živým textem a svěžím stylem psaní – autorce totiž rozhodně nechybí vypravěčský talent a jistě by byla (do budoucna) škoda utápět jej v číslech. V závěru S. Rubášová sama nazvala svou práci výstižně mikrosondou, kterou by chtěla rozšířit o ohlas kněžnina úmrtí v tisku a literatuře, absenci obojího v bakalářské práci lze tudíž prominout. Zamýšlí se alespoň nad minimální účastí urozené veřejnosti; vždyť na pohřbu chyběl i kněžnin manžel. Na druhou stranu ale poněkud nebere v potaz, že šlechtické pohřby jsou již (dlouho) zkoumány v mnoha rozličných souvislostech. Stačí jen zmínit monografie jihočeského historika Pavla Krále, ale i další, početné studie.

Zde, v nedostatku komparace (byť i třeba s raným novověkem), spatřuji hlavní nedostatek posuzované práce. Rušivé jsou i občasné gramatické a ortografické chyby či překlepy (s. 4 – poslední odstavec, 3. řádek = čárka navíc; s. 5 – kondolencích/správně kondolencím, s. 5 - ...jejímu dětstvím...; s. 14 – byli...osoby; s. 15 - ...za tímto poslední útvarem...; aj.). Nemálo chyb je bohužel i v německém resumé. Příslušné pasáže Ottova slovníku naučného nejsou citovány (s. 5).

Celkově se však jedná o mimořádně zdařilou práci, založenou na studiu archivních pramenů a samostatném výzkumu, kterou hodnotím jako **výbornou** a doporučuji ji k obhajobě.

31. 7. 2012 Teplice

PhDr. Jan Kilián, Ph.D.

